

Warszawa, 26 lipca 2005 r.

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr hab. Andrzej ZOLL

RPO-508992-I/04/KŁ

00-090 Warszawa Tel. centr. 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 827 64 53

Pan
prof. dr hab. Franciszek Ziejka
Przewodniczący
Konferencji Rektorów
Akademickich Szkół Wyższych

Zwracają się do mnie z prośbą o pomoc tegoroczni maturzyści, którzy borykają się z nowymi zasadami wstępu na studia, a zwłaszcza z problemem nierównego traktowania podczas postępowania rekrutacyjnego kandydatów na studia posiadających tzw. „starą maturę” oraz nieuzasadnionym pobieraniem opłat od osób ubiegających się o przyjęcie na studia.

Wprowadzenie zapowiadanej od kilku lat nowej matury oraz zmiana, w związku z powyższym, zasad naboru na studia przez szkoły wyższe ujawniło, iż w okresie przejściowym brak jest porozumienia co do zasad tegorocznej rekrutacji na studia, które uwzględniałyby interesy zarówno „starych”, jak i „nowych” maturzystów. Piszący do mnie młodzi ludzie stawiają zarzut, iż ustalone przez szkoły wyższe zasady naboru na studia naruszają ich konstytucyjne prawo do równego dostępu do wykształcenia.

Maturzyści wskazują, iż ci kandydaci, którzy zdawali egzamin dojrzałości, zobowiązani zostali przez uchwały Senatów poszczególnych uczelni (np. Uchwała Senatu Uniwersytetu Warszawskiego, Akademia Medyczna w Warszawie) do przystąpienia do Centralnego Egzaminu Wstępnego (CEW), mającego odpowiadać poziomem i zakresem nowym egzaminom maturalnym. Na podstawie wyników tego egzaminu miała zostać przygotowana jednolita, zbiorcza lista kandydatów na studia. Jednakże okazało się, że CEW był znacznie trudniejszy w porównaniu do tegorocznych, nowych matur. Doprowadziło to, zdaniem skarżących, do nierównej pozycji dwóch grup kandydatów na studia, niestety przy dyskryminacji kandydatów ze „starą maturę”. Przytoczyć tu należy

przykład jednego z kandydatów na studia na kierunku Biotechnologia na Uniwersytecie Warszawskim. Aby dostać się na wymarzony kierunek, przystąpił on do CEW z biologii i chemii. Z powodu jednak dużego stopnia trudności tegoż egzaminu, ani on, ani też żadna z około 100 osób zdających CEW nie została przyjęta, nawet na studia wieczorowe. Z podobnym problemem spotkały się osoby ze „starą maturą” zdający egzaminy wstępne na Akademię Medyczną (np. Akademia Medyczna w Poznaniu, czy też w Warszawie). Skarżący wskazują, iż np. Akademia Medyczna w Poznaniu przyjęła na kierunek lekarski 204 osoby, z czego 24 to kandydaci ze starą maturą, jeżeli zaś chodzi o farmację- to wśród 130 przyjętych osób są tylko 4 osoby ze starą maturą.

Zaznaczyć należy, że nie wszystkie uczelnie organizowały dodatkowe egzaminy wstępne. W takich sytuacjach pojawił się problem z przeliczaniem przez uczelnie wyższe punktów za oceny ze starej matury i nowej matury (np. Uniwersytet Łódzki). Tak np. osoba legitymująca się starą maturę, w przypadku braku na świadectwie dojrzałości oceny z przedmiotu, który jest brany pod uwagę przy rekrutacji na dany kierunek studiów na Uniwersytecie Łódzkim, nie ma możliwości zdawania dodatkowego egzaminu wstępnego na studia. Brak natomiast oceny na maturze z tego przedmiotu jest równoznaczny z przyznaniem 0 punktów. Nadto, osoby zdające nową maturę na poziomie rozszerzonym, mają punktację naliczaną podwójnie. „Starzy maturzyści” nie mają więc żadnych szans z osobami z nową maturą. Kandydaci na studia na Uniwersytet Łódzki wskazują przy tym, iż zasady tegorocznej rekrutacji poznali około 3 miesięcy temu, a te zaś są wciąż zmieniane.

Napływające do mnie skargi dotyczą także wysokości opłaty dla osób ubiegających się o przyjęcie na studia, które ustala rektor uczelni w granicach wyznaczonych rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 9 marca 2005 r. w sprawie określenia maksymalnej wysokości opłaty wnoszonej przez osobę ubiegającą się o przyjęcie na studia w roku akademicki 2005/2006 (Dz. U. z 2005 r. Nr 44, poz. 425). Skarżący podnoszą zarzuty, iż kwota 80 złotych, która została wyznaczona jako opłata dla osób ubiegających się o przyjęcie na studia na kierunkach, gdzie rekrutacja polega jedynie na prostej analizie wyników egzaminu maturalnego jest zbyt wysoka, ponieważ jest tylko o 5 zł niższa od kwoty 85 zł, która to kwota dotyczy osób ubiegających się o przyjęcie na kierunki studiów, na których postępowanie kwalifikacyjne obejmuje testy dotyczące szczególnych wymogów stawianych kandydatom. Wskazują oni również, iż wysokość tych opłat nie powinna przewyższać planowanych kosztów związanych z przeprowadzeniem postępowania rekrutacyjnego, o czym wyraźnie stanowi art. 141 ust. 6

ustawy z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym. Zdaniem skarżących, wysokość opłat różnicuje sytuację osób ubiegających się o przyjęcia na studia, ponieważ osoby uboższe mają zdecydowanie ograniczone możliwości zgłaszania swojej kandydatury na studia w porównaniu do osób o lepszej sytuacji materialnej. Nadto, kandydaci na studia zostali zmuszeni do uiszczenia powyższych bezzwrotnych opłat na rzecz uczelni, zanim poznali wyniki matur. Tymczasem, nie znając ilości uzyskanych punktów z poszczególnych przedmiotów, nie mogli przewidzieć, na jakie kierunki mają oni realne szansę przyjęcia. Godzi to, ich zdaniem, w powszechność i równość dostępu do wykształcenia. W załączeniu przesyłam kilka nadesłanych do mnie skarg tegorocznych maturzystów.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t. j. - Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147), mając na uwadze dobro tegorocznych kandydatów na studia oraz autonomię szkół wyższych zwracam się do Pana Profesora o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie.